

**SAMLENOTAT TIL FOLKETINGETS
EUROPAUDVALG – GASSTRIDEN MELLEM
RUSLAND OG UKRAINE**

12. januar 2009
J.nr. 2901/1293-0001
Ref. ASJ/NCL

Side 1/3

Gasstriden mellem Rusland og Ukraine

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resume

På baggrund af den reducerede gasforsyning til Europa som følge af gasstriden mellem Rusland og Ukraine, har det tjekkiske EU-formandskab indkaldt til ekstraordinært rådsmøde (energi) den 12. januar 2009. På rådsmødet vil der være en udveksling af synspunkter. Der lægges op til vedtagelse af rådskonklusioner.

2. Baggrund

Baggrunden for Ruslands afbrydelse af gasleverancerne til Ukraine bunder i uenighed om prisen for levering af gas pr. 1. januar 2009, uenighed om restancer for tidligere gasleverancer samt uenighed om prisen for transit af gas gennem Ukraine.

Rusland kræver en forhøjelse af prisen for gas i forhold til den kontrakt, der udløb ved årets udgang. Tidligere har Rusland leveret gas til Ukraine til meget lave priser, som ligger betydeligt under den europæiske gaspris. Endvidere strides parterne om den pris, som Rusland skal betale for transport af gas til Europa gennem det ukrainske gastransmissionssystem. Endelig er parterne uenige om, hvorvidt Ukraine fuldt ud har betalt for tidligere leverancer af gas. Det er imidlertid uklart hvilke øvrige parametre, der indgår i forhandlingerne samt hvilke konkrete vilkår, der eksisterer for hidtidige indgået gasaftaler. Dertil kommer, at konflikten formodentlig også har baggrund i ikke-kommercielle politiske faktorer.

Som følge af uenighed mellem de to lande reducerede det russiske Gazprom pr. 1. januar 2009 gasforsyningen svarende til Ukraines gasforbrug. Gazprom beskyldte endvidere Ukraine for at "stjæle" dele af transitgassen til EU til eget forbrug. Ifølge ukrainske myndigheder reducerede Gazprom imidlertid gasmængden så meget, at det gik ud over transitleverancerne, hvorfor Ukraine har været nødsaget til at supplere transitgassen til EU-lande fra egne lagre. Gazprom har øget gasforsyningerne til EU-lande via Belarus, men langt fra i et omfang, der kan kompensere for reduktionen via Ukraine.

Rusland afbrød den 6. januar 2009 helt gasforsyningerne til Ukraine, hvilket forværrede konflikten betydeligt. Tolv medlemslande modtager normalt russisk gas via Ukraine. I øjeblikket er der ikke klarhed over, hvor meget disse leverancer reelt er reduceret, men særligt Slovakiet,

Ungarn, Tjekkiet, Rumænien, Bulgarien, Polen og Grækenland er hårdt ramt. Bl.a. har Slovakiet og Ungarn indført rationering af gasforsyningen til virksomheder, idet forsyningen til husholdninger og hospitaler prioriteres. Polen er dog delvist blevet kompenseret gennem øgede leverancer via Yamal-ledningen fra Hviderusland.

Kommissionen opfatter, med støtte fra medlemslandene, konflikten mellem Rusland og Ukraine som et kommercielt anliggende. Det tjekkiske formandskab og Kommissionen har i en fælles erklæring meddelt, at situationen er uacceptabel for EU og krævet at forsyninger til EU straks genoptages.

Kommissionen og formandskabet har i weekenden 10.-11. januar forsøgt at få en aftale i stand med Rusland og Ukraine. Det er ikke lykkedes at få begge parters tilslutning.

Senest har udenrigsministrene på deres uformelle rådsmøde den 8. januar vedtaget en erklæring om gasstriden.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Grundet den manglende fremdrift i forhandlingerne mellem Ukraine og Rusland og de heraf afledte konsekvenser for gasleverancerne til Europa, har det tjekkiske EU-formandskab som nævnt indkaldt til et ekstraordinært rådsmøde (energi) den 12. januar 2008. På rådsmødet vil der være en udveksling af synspunkter og ske vedtagelse af rådskonklusioner om sagen.

Udkastet til rådskonklusioner er endnu ikke modtaget, men det er forventningen, at rådskonklusionerne vil fokusere på følgende:

- medlemslandenes vurdering af den aktuelle situation på energimarkedet
- de virkemidler, der kan gøres brug af for at afhjælpe konsekvenserne af forsyningskrisen, indtil gasforsyningen er genoprettet
- nødvendige tiltag på det lidt længere sigte for at imødekomme konsekvenserne af fremtidige afbrydelser i gasforsyningen

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagens konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Statsfinansielle, samfundsøkonomiske, administrative og miljømæssige konsekvenser samt konsekvenser for beskyttelsesniveauet

Ikke relevant.

9. Høring

Ikke relevant.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Danmark er selvforsynende med naturgas, så danske forbrugere vil ikke blive ramt af Ruslands afbrydelse til Europa, men gasforsyningsafbrydelsen har skabt en alvorlig situation for mange lande i Europa. Regeringen lægger derfor stor vægt på, at Rusland og Ukraine får løst krisen så hurtigt som muligt, så gasleverancerne til Europa kan genoprettes.

Regeringen støtter endvidere, at man her og nu fra EU's side undersøger mulighederne for koordinerede tiltag, der kan medvirke til at imødegå konsekvenserne af de reducerede gasleverancer.

Regeringen finder ydermere, at gasstriden bekræfter nødvendigheden af at prioritere forsyningsikkerhed højt i EU samt at reducere Europas afhængighed af olie og gas, bl.a. i kraft af øget energieffektivitet og øget brug af alternative energikilder som vedvarende energi.

Regeringen er dog af den opfattelse, at det ekstraordinære rådsmøde skal fokusere på den akutte situation, og finder derfor, at nødvendige tiltag på længere sigt bør drøftes på et ordinært rådsmøde.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generel tilslutning til de rådskonklusioner, der skal vedtages.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.